

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 17. grudna 1875.

List 51.

Koledar za naslednji teden.

Gruden. — December.

19. **Nedelja IV** v adventu. Evangelij: „Janez oznanuje kerst pokore“. — *Sa. Jona in Barakizij, brata sprič.* (Gl. Danico lansk. l. List 50.)

20. **Ponedeljek.** Zvel. *Marija Lavrencija Longa.* † 20. grudna 1540.

21. **Torek.** Sv. *Tomaž*, apostelj. (Gl. Danico lansk. leta. List 51.)

22. **Sreda.** Post. — Zveličani *Adam*, spozn. iz cistercienskega reda. † 22. grudna.

23. **Četertek.** Sv. *Viktorija*, devica in sprič., je bila z mečem prebodena 23. grudna l. 253. (Gl. Danico lansk. l. List 51.)

24. **Petek.** Post pred Božičem. — Sv. *Tarzila*, devica. (Gl. Danico lansk. l. List 51.)

25. **Sabota.** Rojstvo našega Gospoda J. Kr. ali Sveti dan — sveti božični god in praznik.

Blaž. brat *Frančišk*, s priimkom „Ježčekov“, spozn. iz karmelitovskega reda, je bil v 16. stoletji na Španjaskem rojen; njegovi starši so bili kmečkega stanu. Frančišk je bil sicer prav dobrega serca, pa po naturi tako nevkreten in štorkljast, da ni bil za nobeno rabo. Kar je dobil v roke, je polomil, izlil, izsul, na tla spustil. Po smerti njegove matere ga mačeha ni mógla pri hiši terpeti. Oče prosi človeka, naj ga pelje mačehi spred oči iz hiše, in mu dobi kako službo pri tujih ljudéh. Ta ga pelje v mesto Alkalo, kjer ga uboga vdova iz usmiljenja sprejme pod streho. Ker pa nima nobenega opravila, večidel po dnevu v cerkvi moli. Cerkvjenik (mežnar) vidi pobožnega mladenča in ga nagovori, naj mu pomaga cerkev pometati in zvoniti. To delo pa nevkretnežu ni šlo od rok. Cerkvjenik mu dá slovó. Frančišk v cerkvi moli: „O Gospod! kam čem iti, ker me ljudje nikjer nočejo imeti?“ Cerkvjenik se ga zopet usmili, in ga vzame v službo, pa ga zopet v osmih dneh zapodí, ker zavoljo nevkretnosti mu ni bil za nobeno rabo. Frančišk toži svojo nadlogo Bogu pred tabernakeljnom, in zasliši iz tabernakeljna glas: „Pojdi in poiši si službo, kjer mi boš med mnogimi služil“. Frančišk ni razumel teh besedí, dokler mu ni bil ponudil nadzornik v bolnišnici svoje službe, kjer je bilo veliko strežnikov, ki so bolehnim, bolnim in ostarelim stregli in po mestu zanje milošnje prosili.

Frančišk v bolnišnici je bil spervenja še silno štorkljast in nevkreten, marsikako reč je poterl. Nadzornik je imel poterpljenje z njim, tovarši pa so ga zaničevali, mu naj težje dela nakladali in ga sovali. Fran-

čišk je vse to voljno poterpel, in Boga prosil, naj mu podeli spretnost in urnost, kakoršne mu je v tej njegovi službi treba. Bog je njegovo gorečo molitev uslišal; postal je za vsako stvar jako pripraven, in pri nabiranji milošnje po mestu je on naj več dobival. Nadzornik mu je dal skrinjo v posebni shrambi, kamor je nabrano milošnjo spravljaj. Verh skrinje je postavil lepega, iz lesa zrezljanega Ježčeka, ki ga je imenoval svojega poroka, in ga s posebno pobožnostjo častil. Preden je šel na biro, je vselej pokleknil pred svojo ljubljeno podobico, in je mólil, rekoč: „O preijubeznjivi Ježček moj! zdaj grem beračit; oh nakloni mi kaj za tvoje dvorne služabnike“ (tako je navadno imenoval uboge in bolne v bolnišnici). Ljudém pa je rekel: „Ljubi moji! ali mi bote kaj uterpeli dati za dvorne služabnike mojega Ježčeka? Njega vam zastavim za poroka, da vam bo vse obilno povernil“. Nabrano milošnjo je vselej položil Ježčku k nogam, rekoč: „Glej, ljubi Ježček moj! koliko so mi ljudje podelili za tvoje dvorne služabnike; pa tebe sem jim postavil za poroka, da jim moraš vse to poverniti“.

Dnevni red priprostega Frančiška. Vsak ljubi dan je zjutraj zgodaj vstal, zaporedoma bolnike obiskal in jim postregel po svoji moči, po tem je svoje jutranje molitve opravil in je bil pri sveti maši. Po maši je šel v mesto na biro, opoldne je kaj malega vžil, in zopet šel na biro do terde noči. Zvečer je zopet bolnike obiskal in jim stregel do polnoči. Po tem je oblečen légel na terdo klop in kake tri ure spal. Če je od prevelikega truda malo zalezal, se je celi dan hudoval nad svojim lenim životom, in mu marsikako terdo pritvezel. Po tolikem trudu bi bil mogel pri svoji močni naturi kmalo obnemagati, ako bi ga ne bil Bog s posebno močjo podpéral.

Pri nabiranji milošnje za uboge se je Frančišku marsikaka nezgoda pripetila. Nekega večera pride v gostilnico, in stopi v sobo plemenitega gospoda, ter ga prosi milošnje po svoji priprosti navadi. Ta pa ošteva svoje strežaje, zakaj so tega norčavega človeka k njemu pustili, in jim ukaže iz sobe ga vreči. Frančišk pa se ne dá berž pahniti iz sobe, temuč le še prosi. Gospoda zgrabi jeza in ga póči za uho takó, da se v kuhinjo sliši. Frančišk poklekne pred gospoda, rekoč: „Ljubi brat! odpustite meni, zarobljenemu kmetu, da sem vas vjezil“. Gospodinja pride, in posvari gospoda, da je s svetim možem Frančiškom tako gerdó ravnal. Ko gospod sliši ime „Frančišk“, se ustraši, ker je od njega veliko dobrega slišal, pa ga po osebi ni poznal. Gospod ga prosi za zamero, in mu podeli obilno milošnjo. Pri odhodu reče Frančišk gospodinji: „Ta plemeniti gospod mi je boljši milošnjo podelil, kakor drugi ljudje; drugi mi dajo milošnjo za uboge, ta pa jo je še posebej meni

dal, — misli si, eno zaušnico. — Enaka se mu je prigodila v drugi gostilnici, kjer ga tuji gospodje iz Burgunda niso poznali; za trapeža so ga imeli, sovali in iz hiše vergli. Francišk pa to surovo obnašanje gospodov voljno terpi, ter reče: „No, ti gospodje so samo meni milošnjo podelili, pa jo bojo tudi mojemu Ježčeku dali“. Ko gospodje zvedó, da ta človek ni trapaat, in da vse mestne uboge preskerbljuje, ga za samero prosijo, in mu dajo 200 kraljevih tolarjev.

Neki večer gre Francišk s tovaršem proti domu, dva potepuha pa ga srečata, in mu s silo vzameta vso nabrano milošnjo. Francišk ju je dobro poznal, pa ni hotel spremljavcu povedati imén roparjev, tudi gosposki ju ni hotel izdati; molil pa je za njuno spreobrnjenje. Nekoliko dni po tem mu prineseta roparja — vsa skešana — vzeto milošnjo s serčno zabvalo, da ju ni bil izdal.

Francišk je veliko terpljenja vžival tudi od svojih domačih tovaršev — strežnikov v bolnišnici — kateri so ga obrekovali, mu nagajali, kjerkoli so mógli, še celó vrata v bolnišnico so mu zapertli, da je mógel pred vratmi prenočiti; vse to pa so delali iz gole černe nevošljivosti, ker so ga ljudje v mestu visoko čisljali, in mu več in rajše milošnjo dajali, kakor njim. Pa tudi ubogi so ga černili, in mu krivico delali. Nekteri so rekli, da ne deli milošnje po pravici, nekterim, ki jih rad ima, dasiravno niso tako potrebni, veliko in naj boljši reči zavali, drugim pa še potrebnega ne dá. Nektere nevhvaležne, jezične stare babure so se celo njegovega dobrega imena lotile, ter so rekly, da se rajše z mladimi in malopridnimi ženskimi pečá, in jim vse dá, nje — stare in pošteni žene — pa stradati pustí. Tudi so nekteri djali, da nabrani denar za-se spravlja, da bo lahko zložno živel, ko bode službo v bolnišnici zapustil. Vse to in še drugo obrekovanje je Francišk molcé prenašal, in Ježčeka voljnega poterpljenja prosil.

Število revežev se je dan na dan množilo, ki so pri Francišku pomoči iskali. Vse je prijazno sprejemal, in po svoji móci podpéral. Pri toliki radodarnosti je bil mnogokrat v denarni zadregi. Pobožen kupčevavec Matej Pontan mu je posojeval. Usmiljeni Ježček mu je bil dolžno pismo in porok. Dolgá se je bilo nabralo do tisuć zlatov. Mateja začne skerbiti, da bi mu mógel Francišk ta dolg kdej plačati. Začne ga terjati. Francišk mu obeta, in ga na Ježčeka zavrača. Matej mu preti, da ga bo dal zapreti, in mu terdo prepové hoditi v njegovo hišo. Francišk toži svojo nadlogo Ježčeku. Muí Ježček mu nakloni toliko novih dobrotnikov, da Mateja in vse druge svoje dolgé lahko plača, in mu še sto zlatov ostane. Odkar Francišk v Matejevo hišo nič več ne hodi, mu zgine ves Božji blagoslov iz hiše. Ljudje nočejo nič več pri Mateju kupovati. Matej v veliki zadregi prosi — ves skesan — Franciška, naj zopet hodi v njegovo hišo. Francišk se ga usmili ter hodi v njegovo hišo, in Božji blagoslov se zopet vanjo verne.

Francišk je imel navado, vsako leto sveti božični praznik uboge pogostovati in z denarji obdarovati, kateri so z listiki dokazali, da so bili adventno spoved opravili. Došlo jih je mnogokrat do 200 števila. Da je bilo božjemu Detetu to gostovanje po volji, priča naslednja čudovita prigodba. Francišk gre v nabiro, in pride po polju v neko vás ter vidi debelega vola na drevo vpreženega, in vpraša kmeta, če mu ga prodá. „Ga že prodam, če mi ga dobro plačate“, mu kmet odgovori. Francišk kupi vola in ga pošteno plača, reče pa kmetu: „Ta in ta dan pred Božičem mi ga v bolnišnico pripeljte“. Kmet pa sklene v sercu: „Ne bom mu ga ta dan pripeljal; če ga hoče imeti, naj sam ponj pride“. Odločeni dan kupljeni vol zdivjá, se kmetu pri oranji od drevesa

odterga, in naravnost dirja v bolnišnico. Francišk berž vidi, da je tisti vol, ki ga je bil od kmeta kupil; ukaže vola pobiti in zaklati. Pozneje kmet prisópe v mesto in poprašuje po zdivjanem volu; své pa, da je v bolnišnico dirjal. Kmet gre v bolnišnico, in vidi svojega prodanega, pa že zaklanega vola. Francišk svari kmeta zavoljo njegove nepoštenosti, in ga pelje k svojemu Ježčeku, da ga klecé pred njim odpušenja prosi.

Pobožni Francišk je že 27 lét v bolnišnici Bogu in ubogim zvesto služil, in zbudí se mu goreča želja svet zapustiti in v karmelitovski red stopiti. Gre tedaj v Madrid h kralju, in mu reče: „Naš véliki brat! tako je v svoji priprostosti kralja imenoval, Ježček je obudil v meni misel, da moram biti karmelit“. Kralj mu reče: „O ne Ježček, ampak hudič ti je dal to misel, ker bi rad tvojo skerb za bolne in uboge odverní“. Francišk: „Obljubo sem naredil, obljuba pa mora biti spolnjena“. Kralj: „Za razrešenje tvoje obljube bom že jaz skerbel“. Kralj piše v Rim, in sveti Oče so razrešili Franciškovo obljubo. Francišk je bil nekoliko časa miren, pokojin. Ježček, se mu zdi, mu zopet šó v tretje razodene svojo voljo, da mora svojo obljubo spolniti ter stopiti v karmelitovski samostan. Kralj usliši njegovo ponižno pa nadležno prošnjo.

Po dokončanem novicijatu pošljejo viši brata Franciška v Valencijo, kjer naj bi vstanovil pribežališe ali spokorno hišo za zagrešene in zgubljene dekleta. Nadškof mu stavi pred oči velike zadržke in zapreke, ter mu pripoveduje, da so že mnogi pobožni in učeni možje si veliko prizadevali vstanoviti tako hišo, pa jim je vselej spodletelo. Francišk nato odgovori: „Gospod oče! in ravno to je dobro znamenje, da Bog tega dela ni učenim gospodom dal v roke, ampak ubogemu kmetu (tako je sebe imenoval), in to zato, da gre čast le samemu Bogu, ne pa kakemu človeku“. Satan zadržuje Francišku s vso peklenško móčjo vstanovitev imenovane hiše, ker se je bal zgubiti svoj rop, namreč satanske v nečiste mreže zapredene uboge sirota. Mestna gosposka in nje osemdesetiri svetovavci so bili zoper napravo spokorne hiše. Bog mora s šibo v delo seči. Strašanska kuga okrog Valencije ljudi morí, in se mestu bliža. Mestnjani v trepetu prosijo Franciška, naj moli in Boga prosi, da bi mesto varoval te strahovite šibe. Ježček mu razodene, da bode mesto te šibe obvarovano, če se v mestu napravi hiša za spokornice. Francišk gre k mestni gosposki in zbranim svetovavcem, in razodene jim voljo Božjo. Vsi ga gerdo gledajo, poslednjič vender pravijo, da hočejo spokorno hišo narediti, in jo z vsem preskerbeti, če jim je porok, da bode mesto kuge obvarovano. Francišk jim je porok v imenu svojega Ježčeka, in podkriža poroško pismo. Mestna gosposka napravi spokorno hišo, in mesto je bilo kuge obvarovano. Hiša za spokornice je bila sicer narejena, pa v greh zagrezovane dekleta ne marajo vanjo priti; le po milih prošnjah in goreči molitvi brata Franciška v hišo prihajajo in pokoro delajo.

Kakor je Francišk v Alkali uboge podpéral, takó tudi v Valenciji zanje skerbi. Dve veliki sobi najme, in ondi obnemogle siromake z vsim potrebnim preskerbljuje. Francišk sprosi od Boga kralju princa; kralj mu podeli 4000 zlatov za uboge. Kadar se Francišk v mestu prikaže, ga ljudstvo obsipa, in njegovo obleko kušuje, Nekega dné ga kralj ugleda, v svojo kočijo vzame in po mestu pelje. Francišk reče kralju: „Naš véliki brat! pustite me iz kočije, „grintovec“ (tako imenuje satana) me hoče ošabnega storiti“. Ker Francišk tudi bolnike čudovito ozdravlja, zato ljudstvo čedalje bolj k samostanu vré. Viši je prislijen Franciška v Madrid prester viti. Zavoljo te zgube hrup šumi po mestu. Tisti večer pred njegovim odhodom mu je bilo razodeto, da bode

v Madridu kmalo umerl. Frančišk se skerbno pripravljala za srečno smert. V Madridu se ga loti merzlica. Zdravniki terdijo, da ni nobene nevarnosti; on pa terdi, da bode sveti božični praznik umerl. Strašanski bodljaji, ki si jih je bil sam zato od Boga sposil, da bi bil do zadnjega zdihljeja ostal pri zavednosti, se merzlici pridružijo. Sveti dan še narekva pisni do kralja in nadškofa, se njima v molitev priporoča, prejme z naj večjo pobožnostjo svete zakramente, da so bili vsi pričujoči do sola ginjeni, še v neznanskih bolečinah poje Ježčeku na čast pesmice, ktere je bil sam zložil, in zaspi v Gospodu. Sveti dan zvečer ob osmih leta 1604, v 60. letu svoje starosti in v 10. svojega redovnega življenja. Njegovo truplo ni bilo oštorélo, in prijeten duh je puhtel iz njega. Njegov pogreb je bil prav slovesen. Čudeži so se godili.

Sveta priprostost (čednost brez zvijač in ovinkov) blaženega brata Frančiška, ki si prizadeva v vsih rečeh le samemu Bogu dopasti in ljudem koristiti, je gotovo naj boljše vodilo slehernega kristjana.

Po zgledu blaženega Frančiška mi usmiljenemu Ježčeku, božjemu Detetu, radi prinašajmo milošnjo za njegove uboge brate in sestre v njih potrebah; sej nam je on sam porok, da nam bo vse obilno povernil, ker pravi: „Pridite, blagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, ktero vam je pripravljeno od začetka svetá. Resnično, vam povém, kar ste storili kteremu teh mojih naj manjših bratov (ali sester), ste meni storili“. (Mat. 25, 34. 40.)

Kako mora hudo nehoté Cerkvi služiti.

Neizrečeno bridko je viditi in slišati, kako terpi Cérkev, kako terpi pravica in resnica, kako terpé nedolžni. Pogled na to, kako mora hudo dobremu služiti in naposled pomagati Cerkvi k zmagi v njenih namenih, je zmožen to bridkost mečiti in potertega duha poživljati v sedanjih časih in okolišinah. Ozrimo se v ta namen nekoliko na to, kar se je godilo, in pojasnilo se nam bo to, kar se zdaj godi.

Preganjanja prvih stoletij so bile v resnici strašne in silovite, groza mora vsacega prešinovati, kadar bere, s koliko zagrizeno bistrumnostjo so si izmišljevali naj bolj ostudne in trinoške muke, da so vernike tezali in morili. Tega mercvarjenja niso počenjali le samo divjaški narodi, ampak zlasti Rimljani, ki so veljali za olikan, umen, velikodušen narod. In kdo bo popisal, kaj so vse počeli krivoverci?

Pa kaj so dosegli? Spričevanju, ktero so kristjanje dajali resnici in čednosti, so s tim le še več luči prižigali. Kolikor huje so „olikan“ divjaki zveste vernike mesarili, toliko bolj so narodi spoznavali, da edino v njih veri je resnica.

Duh zmote je Mohameda dražil, da je hotel posnemati poslanje Kristusovo; to pa je pomagalo podirati žertvenike, ki so bili postavljeni malikom, in po prekucu poganstva svetu pokazati, kaj se premore že z vero v enega samega Boga, še brez pravega njegovega spoznanja in brez spoznanja Kristusa Odrešenika.

Divje trume narodov, ki so se dervile v rimsko cesarstvo mačevat kri spričevavcev in torej razdijat rimsko cesarstvo, so se zdajci sklonile pred križ Jezusa Kristusa in omika je delala neprenehljive napredke. — Protestanstvo je bilo z lažnjivim imenom prenovljenja, „reformacije“, pričelo tristoletno togotno vojsko zoper Cerkve; po dobrotni vladi božje previdnosti, ki iz hudega stvarja dobro, pa je bila ta borba podobna sovražnemu viharju, ki pomaga k očiševanju zraka: Cerkve

se je v vojski s krivoverstvom vterdila, pravi verniki se oserčili, marsikterih madežev se očistili.

Rovarstva, upori, ki so namerjali in namerjajo katoličanstvo zatreti, poslednjič nehoté morajo v to služiti, da se katoliška Cerkve razširja po vesoljnem svetu. Iz vsih preganjanj je sv. Cerkve izhajala čistejši in častitljivi.

Ne more se dosti občudovati, kako božja Previdnost tisto, kar se v naših očeh zdi hudo, vé svojim božjim namenom služno storiti. Tako imenovani „filozofizem“ (modrijanstvo) si je izposodil nektere načela iz keršanstva, je razterl téze (torture) in mučenštva, razdjal v postavodajavstvu ostanke divjaštva (barbarstva), je med tem zlobno lomastil zoper prestole in naprave; toda ko je zveršil delo, je sam poginil. Njegov meč pa je odsekal marsiktere zlorabe in predsodke, in ko je katoličanstvo zopet moč doseglo, je našlo zemljo zrahljano za sprejemanje rodovitnega semena, za resnico. Judje, protestantje, greki in mohamedani so tako otrsali svoje narodne napčne misli ter predsoje, in kadar do tega pridejo, da bodo verske resnice preiskovali, kakor jih odkritoserčno preiskujejo mnogi učeni anglikani in nemški protestantje, bodo tudi pristopili v katoliško Cerkve, ktera sama v sebi ohranjuje vse resnice.

Vsak potrès pridobi resnici novih zmág. Takrat, ko je bil Kristus rojen, kadar je živel, učil in dal življenje za odrešenje človeškega rodú, so Rimljanje gospodovali od kraja do kraja zemlje in misliti bi bilo, da lažnjivi rimski in greški bogovi, kterim je vlada doma in drugod z orožjem iskala veljavo pridobiti, se bodo po vsem svetu razširili, da se jim bode podverglo vse človeštvo. Toda zvijačna mesenost je grenko goljufala sama sebe; od Rimljanov na vse strani in v vse daljave presekané ceste so le v to služile, da se je ložej spolnilo povelje Gospodovo: „Pojdite po vsem svetu, učite vse narode“. Aposteljni so šli in so obličje zemlje prenovili, maliki so pred njimi v prah padali, resnica zmagovala, sužnjim se je oznanovala svoboda, napovedovala se jim enaka vrednost in veljava v visokimi.

Dandanašnji se godí nekaj enacega. Hinavsko rogovilstvo zoper verske resnice v napačno umevanih véдах, silovite pretresovanja po kraljestvih in cesarstvih, velikanske pridobitve, ktere je človeški um tako rekoč izsilil iz narave in tvarine, to so pota, po kterih misli lažnjivo prostomiseltvo svoje brezvértstvo razpeljati na vse strani sveta in do kralja zemlje. Čakaj malo! „Moje pota niso vaše pota, in vaše pota niso moje pota,“ govori Gospod. Ravno nasproti se bo godilo: po teh potih šeta in bode šetala resnica, hodila Cerkve Kristusova, in razširjala se bode posredoma omenjenih pomočkov dotlej, da bode „en hlév in en pastir“. Um je Božji dar, in kar on iznajde, mora poslednjič Bogu služiti, Njemu se podvreči, — hočeš ali nočeš. Vsa zemlja s človeštvom vred je delo Božjih rok, in ustavlja se, kolikor ti je drago: Božje spoznanje se mora po vsi zemlji širiti, in širilo se bode. Možje brezverski časnikarji, prostomiselski postavodajavci, domišljivi učenjaki zemlje, ki se tolikanj bojite Božje imé izgovoriti: vse vaše taje je prazno pehanje, kar je Božjega, tega mu ne morete utajiti.

Le premislite čudo, kako silovite napredke je Cerkve že pod Pijem IX storila, koliko novih misijonov, apostolskih namestnij in škofij se je pod njim vstanovilo, koliko poganov pod zastavo Kristusovega križa pribežalo. Ni davno tega, bila je vstanovljena hierarhija (cerkvena vlada) na Angleškem, pred malo mesci je dobila Amerika pervega kardinala, in ravno te dni smo slišali, da se ondi cerkveni red dalje snuje, da škofje svoje okrajine že delijo v dekanije. In kako vesele so misijonske novice katoliških misijonarjev, ki nepre-

homa dobajajo iz naj daljših krajev zemlje! Frajmavrarstvo na Pruskem je mislilo, da je udarilo pastirja, ko je mašnike razkropilo, in da kdo vé, koliko škoda bude Cerkev terpela. Ne bo dal! Udaril je sovražnik po Cerkvi, zadel je svojo lastno glavo: razgnanih mašnikov glas se razlega po naj daljnjih okrajinah zemlje, in nemški katoliški vérniki zaradi preganjanja niso obupani, ampak še le prav navdušeni, in oserčujejo se toliko bolj, kolikor buje revno bizmarkovstvo njih pastirje po ječah tare, premoženja goli, jih iz dežele tira, preganjavci pa se celo protestantom studijo ter so jeli bolj pogosto pristopati v pravo Kristusovo Cerkev.

In koliko se počenja po raznih deželah zoper očitno skazovanje keršanstva, zoper misijone, svobodo v oznanovanji besede Božje, zoper vdeleževanje madine pri obhodih, Božji službi, prejemanji pomočkov k lastnemu povečevanju, celo na mirnih pokopališih Cerkev nima več miru od strani prenapetih liberalcev. Toda upor zoper Boga in Cerkev je poslednjič osramoten, spoznati mora svojo nezmožnost, pravična reč pa obhaja zmago.

Muke kristjanov v Kini, Koreji in Tonkinu.

III.

Udarci z bambusom in zaušnice.

Kadar se sodnik prepriča, da zatoženec vere ne zataji in misionarja ne bo izdal, potem nasleduje obsodba. Navadno kristjana ne usmertijo kar precej: mučeniško krono s smertjo dosežejo večidel še le, ko so razne druge muke prestali in v svoji stanovitnosti bili poskušeni. Še le ko so se skazali „nepoboljšljivi“, po mislih nejevernikov, to je, kot močnodušni spoznavci sv. vere se poterdili, ali pa ko preganjanje še bolj razdraženo postane, potem te junake smert spričevavec preseli v nebesa. Perva in naj milejši kazen, ki kristjana zadene, so zopet udarci s pan-tse-m, bambusovo palico, ki je na spodnjem koncu široka in pričeljena. Keršanski terpin mora prestati velikrat po osemdeset, sto in še več udarcev.

Druga, še veliko bolj neusmiljena muka so zaušnice, „pi-čang-tse“. Keršanski terpin kleči, obraz ima vpert v nebesa, ki mu bodo plačilo za njegovo terpljenje, eden trinogov ga od zadi terdo derži za lasé, drugi s četvernatim podplatom po revežu strahovito maha. Velikrat mora po 40 in še več udarcev terpeti na obé lici; bolečina je tolika, da spoznavavec dostikrat že po prvih mahljejih omedli. Vsa glava strahovito oteče, in velikrat se mu od sile rabeljskih mahanj zobje izbijejo. Junaški misijonar Chapdelaine (r. Šad'lén) je bil prejel sto taciuh udarcev. V taciuh mukah se keršanski junaki tolažijo s tim, da terpe Bogom in z Zveličarjem, kterega so judje neusmiljeno v obraz bili.

Tej bližnja kazen ima podobnost s ternjevim kronanjem. Sinu Božjemu so zasramovali njegovo večno kraljevo čast in so mu zato s ternjevo krono glavo ovili, da so mu terni sveto čelo in senci nezmerno neusmiljeno ranili; poganski sodniki pa, češ, kakor sramotno znamenje ukažejo vernikom ime „kristjan“ na senci vbosti. Kadar sežejo zarezljeji dosti globoko in se neka tekočina v rano vlije, se to pisanje ne dá več odpraviti; kristjan tedaj potem vedno nosi na obrazu to znamenje, ki je v očéh nevernikov sramota, čast pa pri njegovih verskih tovarših in naj bolj pred svetim Bogom. Večkrat to neusmiljenje opravljajo celo z razbeljenim železom. Tako se je zgodilo s čast. misijonarjem P. Perboyre-om.

V misijonskih naznanilih je podoba, kako poganski rabelj keršanskega mladenčca terpinči s takim vpi-

sovanjem. Keršanski mladenči, slasti tudi šolski, imejte pred očmi te serčne mladenče med nejeverniki, in ne dajte se zapeljati malopridnim novim poganom, ki vam hočejo ime „brezverec“ — če ne na lice, pa v dušo vtisniti. Ne dajte se zapeljati zlasti tistim „pisavcem“, ki vam pišejo, da naj gerši pregreha, nesramnost, gerda in pregrešna ni. Ti za dlako bolji niso, kakor uni v Kini in Tonkinu; še gerši in nesramniši so — zato, ker so projeli lepo odrejo v pravi od Boga razodeti veri, pa vender vedoma hudo delajo, in marsikteri še vam slabe zglede in nauke dajejo. „Gorjé človeku zavoljo pohujšanja!“

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Odboj.) V „Narodu“ nekdo tako zmeden piše o našem pesništvu, da je skorej misliti, da mu ni še pérje zraslo. „Koseskega dela — pravi — tiska nam „Matica“ s starodavnimi oblikami, a udje njeni majajo glave i jih majajo“. („Precartana“ frazica!) — Zopet česnjá: „Tedaj so nam pesniki se množili, kot glive po dežji (Kako poetično pa izvirno!), kakor še sedaj v naši „Danici“, ter nam prinese vsaka sabota novo pesniško moč, če uže tudi kakega klosterskega fratra ali pekoveškega pomočnika“. Tako se snujejo neslanosti dalje.

Kaj pa ti praviš, umni čitatelj, k taki učenosti? Pri Koseskem so spotika „starodavne oblike“, ki vender pri Vodniku in družih niso bile, — pri družih pesnikih pa „klosterski brat“ ali „pekovski pomočnik“. Tedaj meri „Narodov“ pisavec pesni po „novih“ in „starih“ oblikah, po halji, škricih, ali celo po zemljah? Kaj pa meniš, dragi bravec, o cenitvi stanov tega gospoda? Ali ni jasno pokazal, kakošno je kopito njegove olike? Hvala! Toda naj bi bil „pék“ svoje pesni zabelil s mirisom tiste „boginje“, ki se v „Narodu“ tolikrat moli in ki jo Emil v pogovoru z „gospico“ tako britko pogreša v prešnjih pesnih: ne mara bi „Narod“ in Emil „peka“ že iz mavca narejenega imela na svoji omari. Sej dobro pomnimo, kako je „Narod“ speve nekega mladega pesnika imenoval „cimpermanske“, dokler jih je „Danica“ prinašala; kadar so pa — ne vemo, kako — pridobile nekaj malo takega primazila, v kakoršno želita oná našo pošteno mladino utopiti: no, potlej pa že! Toda gorjé mladini, ako se začne po Vaši pišalki sukati. „Mehke roke“ in „žametove lica“, ki jih tako medeno slikate, so se premnogim — v oziru na oba spola — že spremenile v ostre kremplje in Meduzine glave, ravno zato, ker niso poslušali sv. Cerkve, ampak glas mesénežev. Sramožljivost in spodobnost čislajo celo boljši izmed divjakov in poganov. „Gens effeminata“ je bila „abominosa“ tudi Rimljanom. (Konec nasl.)

V Sekovski škofiji se na povabilo mil. kneza škofa razširja duhovna družba „zlata krona“, ktere naj tukaj nekoliko omenimo. Višji pastir v pastirskem listu 1. listopada tekočega leta duhovne in vérnike prav priserčno nagovarja in pravi:

„Sveto leto se konca bliža. Po milosti Gospodovi, po sodelanji vernikov in po neutrudljivem prizadevanji dušnih pastirjev in misijonarjev je to leto postalo bogato oblagodarjeno: velika je žetev, ktero je Gospod že spravil, velika je sétev, ki ima v prihodnje kaliti in zoreti.

To sveto sétev oskerbovati pa je ojsihmal ravno poglavitna naloga naše skerbljivosti in našega djanja. Delavci v evangeliju so pač bili njivo dobro obdelali in dobro seme vaejali, toda v svoje sterčenje so potlej vender le vidili, da ljulika raze! Zakaj? Ker so delavci

potem nemarno spali, odgovarja Gospod, ter sovražnik, ki ni spal, temuč potuhnjeno se priplazil, in strupenega ljulikinega semena na njivo natrosil. (Mat. 13, 25.) Mi pa se hočemo s tujo škodo zmodriti in nad sveto svetvijo sv. leta skerbno čuti in jo oskerbovati. Po živi moči Božjih milost so z mnogimi pridigami, molitvami in ss. zakramenti nedolžni poživljeni, skušani in omahujoči poterjeni, zagrešeni so vstali, tudi že od davno terdovratni so se spreobračali in katerim se je bila ladija vere razbila, so v novo pridobljeni. Blagor vaim, pa le potem, če bodo tudi v dobrem stanovitni ostali, in ako bodo čuli, da potuhnjeni sovražnik ne pride in jim strupenega semena greha zopet v serce ne zatrosi, pa ako seme dobrih sklepov in začetega dela pridno oskerbujejo.“

V ta namen, da bi stanovitni v dobrem ostali, hoče višji pastir duhovne in vernike peljati k Mariji Devici brezmadežnega spočetja, s tem namreč, da v svoji škofiji vstanovi družbo zlate krone, „Corona aurea“, ki so jo sv. Oče Pij IX 21. listopada 1853 tako serčno priporočili.

Kaj tedaj je „zlata krona“? Za duhovne je to, da se 31 duhovnov v ta namen zedini — bi djal v krono — da vsakteri izmed njih vsak mesec eno sv. mašo opravi na čast Matere Božje, in s tim z Marijo in v Marijnem imenu časté in hvalijo presveto Trojico za vse nezmérne milosti, ki jih je Mariji podelila, posebno pa za milostno prednost neomadežanega spočetja; ob enem pa tudi Marijo prosijo za pomoč v sedanjih potrebah sv. Cerkve, za spreobrnjenje grešnikov in v papežev namen.

Redovni in drugi verniki pa v ravno ta namen enkrat v mesecu sv. Obhajilo Bogu darujejo.

Duhoven, kateri ne more sebi odmenjeni dan maševati, mašuje kak drugi dan, ali pa sv. mašo dá drugemu opraviti. (Konec prih.)

Šmarna gora.

Romarska cerkev na Gorenjskem.

(Spisal Ant. Namrè.)

(Dalje.)

Na jugovzhodnji strani cerkve stoji presno olikana, še precej velika kapelica „Žalostne Matere Božje“ ter v njej altarček s podobo Matere Božje sedem žalosti. Kakor daleč Mati Božja v svetosti vse svetnike presega, tako daleč presega tudi njena bolečina bolečine vseh Svetnikov; Marija ni samo žalostna za to, ker ima na kolenih svojega ljubega Sina mertvega, temveč tudi zavoljo tolikih naših grehov. To ti pojasnuje ta podoba žalostne Matere Božje v kapelici na Šmarni gori. Milo gleda „Žalostna Mati“ grešnika, Božjo milost mu obeta, kaže mu cerkev, da tam je kraj, kjer Jezus grešnikom milost deli na njene prošnje, naj se s skesanim srcem podá iskat milosti, v cerkvi jo dobí.

Pred cerkvo, v zunanjem zidu cerkve je kapelica, sedež „Marije Kraljice roženkranske“. Marija ima v tem altarčku na obeh straneh po enega angelja. To je podoba Marijina, ki je v cerkvi, v velikem altarju. Tukaj navadno vsak romar poklekne, moli in prosi. Moli tudi ti, in čutil boš v sercu glas: „Le pojdi v cerkev, tukaj se delé Božje milosti“.

Zavoljo tukaj prejetih, obilnih in čudnih dobrót je bila že v trinajstem stoletju kapelica zidana in prav pogostoma obiskovana. Oči vernih kristjanov od bližnjih in daljnih krajev, pač da, oči kardinalov, patrijarhov, nadškofov in škofov so bile obrnjene na to imenitno romarsko cerkev, kar stare pisma poterjujejo.

Otobon, patrijarh v Ogleju (Akvileji), je poslal 16. mal. travna l. 1314 pismo za Šmarno goro, v katerem pravi: „Prosil me je predragi Gregorij, župnik Vodiški, iz moje škofije, da naj poterdim odpustke, ktere so podelili moji predniki obiskovalcem kapelice preblazene Marije Device na Šmarni gori. Ušlišim prošnjo ter poterdim vse odpustke, ki so jih kedaj podelili moji predniki, in še nove po 40 dni podelim tistim, ki ob zapovedanih Marijinih praznikih pobožno obiščejo kapelico, se poterti in skesani spovedó in prejmejo presv. Rešnjega Telo.“ To pismo kaže, da je Božja pot čez 560 lét stara.

Anton, Oglejski patrijarh, v pismu 3. vel. travna l. 1400 daje obiskovalcem Marije Device na Šmarni gori še obširnejše odpustke. On pravi: „Verni, ki ponižno obiščejo Marijo na Šmarni gori, morejo 40 dni odpustka zadobiti v praznik Jezusovega rojstva, novega leta dan, dan sv. tréh Kraljev, velikonočne praznike, v praznik sv. Rešnjega Telesa, sv. Janeza Kerstnika, vse Marijine praznike, dneve vseh sv. aposteljnov, vse nedelje 40danskega posta, — če kaj dobrega storé tej cerkvi in se vredno pripravijo za odpustke“.

Janez, nadškof Soltamenski, pravi v svojem pismu od 14. velikega travna 1411: „Ko se želi, da bi ljudje spodobno, pobožno in obilno obiskovali cerkev prečiste Device Marije na Šmarni gori v Oglejski škofiji, in ji kaj dobrega storili: naj vedó ti obiskovalci in dobrotniki, da vsako nedeljo celega leta, vse zapovedane praznike, in posebno praznike prečiste Device Marije, kadar obiščejo cerkev in se vredno pripravijo za odpustke, morejo po 100 dni odpustkov zadobiti“.

Iz Rima je pismo od 22. sučca 1475, v katerem je podpisanih desetero rimskih kardinalov, ki dajajo za vse čase sto dni odpustkov vernim, ki Marijo na Šmarni gori obiščejo v dan Njenega vnebovzetja, v praznik ss. aposteljnov Filipa in Jakopa, najdenje sv. Križa, v dan sv. Florijana, in cerkvene obletnice.

Boštijan Nascinben, mali škof in veliki namestnik v Ogleju, je po privoljenju Kristofa Ravbarja, drugega ljubljanskega škofa, l. 1499, 22. rožnika posvetil dva altarja, enega v čast sv. Ahaciju, in enega v čast sv. Ahaciju, in enega v čast sv. Barbari, in se je podpisal na Šmarni gori.

Ljudstvo je od vsih strani obilno prihajalo na Šmarno goro, in cerkev je bila premajhna. Zidana je bila druga, večji cerkev, in vanjo je bila postavljenih sedmero altarjev. Ljubljanski škof grof pl. Rabbata je posvetil 2. malega serpana 1673 vsih sedem altarjev, véliki altar na ime prečiste Device Marije v nebo vzete, in ukazal posvečenje cerkve na prvo nedeljo po prazniku ss. aposteljnov Petra in Pavla vsako leto na vse čase obhajati.

Da bi cerkev dobila več prostora, bila je l. 1729 predelana. Kakor je bila ta čas navada, je niso prenaradili po kakem čistem zlogu, ampak po novošegnem zlogu. —

Sedanja cerkev ima dve kupli, prezbiterij (duhovniše ali prvi del cerkve), v sredi svojo kuplo nadladijo (zadnji del cerkve). Precej prostorna je, dolga polštirnajsti seženj, in široka je v ladiji polosmi seženj. Visočina je primerna daljini, in širočini. Lepo podolgastokrogla je, da se veliki altar lahko od vseh strani vidi, in na altarji milostna podoba Marijina. Sedanji stan cerkve je ta-le: V velikem altarji stoji podoba Marije, Kraljice sv. Roženkrance, ker je tukaj starodavna bratovščina sv. Roženkrance, z obilnimi odpustki obdarovana od papeža Inocencija XIII 14. avgusta 1721, in od Benedikta XIV 13. grudna 1740. Na evangeljski strani je prvi altar posvečen mnogoterim mučencem, drugi pa sv. Florijanu in sv. Ahaciju. Na levi ali listov-

aki strani je pa prvi posvečen sv. Ani, druga pa sv. Miklavžu.

Tako predelano in popravljenno cerkev je posvetil Sigismund Feliks grof Schrottenbach, sedemnajsti ljubljanski škof, 31. velikega travna 1729, posvetil tudi nove altarje. V cerkvenem sidu od snotraj se bere na kamnu:

LAVS DEO
SACRATAE VIRGINI
INFINITAE GRATIAE FELIX REGIMEN.

Cels. ac reverend. Dei et aplice. sedis gratia s. exemptae sedis caesareo Labacensis Antistiti Dno. Dno. Sigismundo Felici S. R. J. Principi ex Comitit. de Schrottenbach etc. etc. Metropolitanae Salisburgensis caninico, Dno. Dno. Ordinario gratiosissimo ob dedicatam die 31. Maji 1729 praesentem ecclesiam ac ob consecratas ejusdem aras.

(Dalje sledi.)

Razgled po svetu.

Rimsko. Sv. Oče Pij IX sprejemajo dan na dan velike številke katoličanov, ki iz raznih delov svetá prihajajo v Rim. Med drugimi je pretekli mesec bil pred njimi Monsign. Domenec, škof Pittsburški v Ameriki. Ta jim je povedal, da l. 1860 je bilo v njegovi škofiji samo 50 tisuč katoličanov, sedaj se je naraslo njih število na 200 tisuč. — 1. grudna so bili pred njimi 4 Maroniti z Libana, ki so prišli v Rim sv. leto opravljat. — 3. grudna pa je prišel pl. g. Araguaya, poslanec Braziljskega cesarja pri rimskem sv. Sedežu. Posebno pa dobujajo v Rim velike množice Francozov, ki zlasti močno podpirajo papeža, oropanega od sovražnikov. — Spomina vredno je obiskovanje grofa Roussy-a Saleškega (di Sales) pri sv. Očetu. Le-ta je véliki dedič po Einardu Kavurju „di Sales“, ki je bil vnuk slaboglasnega Kamilo Kavurja in je bil vse njegove milijone podedoval. Roussy Saleški pa je dober katoličan in je iz svoje dedine lep dar prinesel sv. Očetu v Rim ko denar sv. Petra. Čudne so pota previdnosti Božje! Sovražnik Pija IX, Kavur, že tako davno gujije v grobu, da po njem tretja roka iz njegove sorodvine prinese dar ravno temu Piju iz Kavurjevega premoženja. — Za praznik ss. treh Kraljev napravlja družba italijanskih mladenčev v Bolonji veliko romanje na grob sv. Petra v Rim. Tisti dan bodo v stoljnici sv. Petra pri sv. Obhajilu in potem bodo sprejeti od sv. Očeta.

Nemško. (Kulturna borba.) V Mayen-u, na pruskem Obrenskem, v srenji, v kateri do 1200 katoliških otrok v šolo hodi, je pod nič vrednimi pretvezami prusko kulturoborstvo prepovedalo, da noben katolišk duhoven ne smé v šolo stopiti. — V Bielicu na Pruskem sta želela dva katoliška zakonska zlato poroko slovesno obhajati. Pa kako? Demoči fajmošter je bil umerl; sosednji fajmoštri so obsojeni, ker so pomagali ondi Božjo službo opravljati; ondotni duhoven Langer je v pravdi, ker je tudi nekaj zoper majnikove postave zagrešil. Oberneta se ženin in nevesta za zlato poroko s prošnjo naravnost do svojega kralja, naj vender za to posebno okolišino dovoli sosednjemu duhovnu slovesnost opravljati. In poslušajte! Čez nekaj tednov dobi katoliški par po deželjski vradnji odgovor: da (luteranskemu) pastoru Schumann-u v Nisi (Neissu) se daje opravičenje to cerkveno slovesnost opraviti. Se vé, da luteranskemu pastoru katoliški par té slovesnosti ni mogel izročiti. Poskušil je še enkrat prošnjo — naj berže zastonj.

Na Ravenberškem je pred nekimi tedni prišel nekaj priseljen tovarniški delavec po kerstni list za svojo ne-

vesto. O tej priliki se prične pogovor, ktereга konec je bil ta: da se ženin ne pusti po cerkveno poročiti, ampak civilno, in sicer zato, da bode ženo mogel zopet spodil, ako ga ne bo vbogala. Pogovor pa je bil v taki-le nemščini: „Sie werden sich doch jedenfalls auch kirchlich trauen lassen?“ — „Nee, Herr Pfarrer.“ „Was, Mann, Sie wollen sich nicht kirchlich trauen lassen?“ — „Fällt mich nich in, denn sehen Se Herr Pfarrer, man muss heut' zu Tage sehr vorsichtig sind, besonder mit die Frauenzimmer, wegen dem Pariren.“ „Aber Mann, ich verstehe Sie nicht!“ — „Ja, sehen Se, Herr Pfarrer, wenn Se mich 'ne Frau am Altare geben, dann muss ich ihr behalten, sie mag pariren oder nich; wenn ich se mich aber bloss von'a Civil geben lasse, und se will mich nicht pariren, dann lasse ich ihr — wieder loofen.“ Do čerke resnično! pristavlja naznavalec.

V Hanoveru je bil bukvar Viljem Wissler na tri mesce v ječo obsojen zarad razžaljenja kralja in Bismarka, viši sodnija pa ga je tako pomilostila, da bode sedel le samo: dva mesca. —

V Osnabruku je vikar Brockschmidt dobil ukaz, da obé v dotacijo mu izročeni hiši mora v 4 tednih zapustiti.

V Dreihausen-u na Pruskem je mesca vinotoka tudi protestanstvo skusilo kulturno borbo. Imel je ondi luteranski metropolit Vilmar pridigati, povabljen od pastora Šedtler-ja. Razsnovaia pa se je pri tej priliki kulturoborna komedija. Prišel je namreč policijski komisar in dva žendarma z njim. Stanovanje je bilo poslušavcev napolnjeno. Komisar Vilmarja, ravno ko hoče pridigo začeti, praša, kdo da je on. Vilmar pové svoje ime. Komisar: „Tedaj vam moram prepovedati tukaj pridigati.“ — Vilmar: „Zakaj?“ — Komisar: „Ker vam je krajna sodnija pravico k vradnim opravilom po sklepu prepovedala.“ Vilmar se je skliceval na svojo pošteno pravico, komisar pa tega nič prav ni mogel razumeti, je žugal z zaporom in žendarja sta se védla, kakor bi hotla povelje izveršiti. Vilmarju torej ni kazalo družega, kakor po izrečenem protestu z lece stopiti. — To je svoboda in samostojnost protestanškega verstva, ktereга papež je zdaj Bismark.

„Unità“ osoljeno piše: Gotovo, pruske sodnije niso krive in tudi njih policija ne, ako državne (pruske) denarnice niso v cvetečem stanu: vsak dan se zapovedujejo mnoge rubežni in se rubi; vsak trenutek pri njih prizadevanji katoliško duhovstvo in neduhovstvo mora denar dežiti v kase nemškega cesarstva. Nekteri plačujejo globe, ker so šli na pogreb, drugi ker so se vdeležili kake procesije; ta je oglobljen, ker je pridigal, drugi so iz ravno tega vzroka verženi ali morajo korakati v ječo.

Celo jezik, v katerem se govori, veljá preganjavcem za pretvezo; na Alzaškem se ne more vradno govoriti francoščina, kakor je prepovedana poljščina v poljskih okrajinah, ki so pritaknjene svobodnemu in močnemu nemškemu cesarstvu. List našteva potem mnoge „pruske olikanosti“; omenjeno pa bodi le to, da prelat Adamski je obsojen na tri mesce v ječo zato: — ker je pridigal.

Samo v Paderbornski škofiji so prusaki 32 taram vzeli duhovne in 60.000 katoličanov je zapušenih; 16 teh duhovnij nima še namestnika ne: žendarji pa imajo nalogo varovati, da noben duhoven od drugod ne pride „cerkvenih opravil“ zverševati brez dovoljenja iz Berlina. Kako rado se privoljenje dá, smo ravno poprej povedali. Vlada je sekvestrirala vstanove stoljne cerkve Vratislavake, ktere škof je v pregnanji, in s tim še 90.000 tolarjev, ki so dotacija za semeniša. Celó po majnikovih postavah to ni dopušeno; toda kjer jenjajo

postave, pristopijo novi samovoljni ukazi. Tako „očetovsko“ domovino imajo pruski katoličani!

Sijamsko. O sežiganji merličev piše avstrijski diplomat iz Bangkoka mesca svečana 1875. Le glavna reč bodi posneta za dober ték psevdoliberalcem, ki že komaj čakajo, da bi merliče prav „omikano“ smodili. Gledali smo, pravi pisavec, kako so sežigali merliča med zapovedanimi žaloigrami in umetnim ognjem. Kaj tacega se ne najde še v Evropi ne. Povabljeni smo bili k svečanosti vojnega ministra, kateri je imel sežgati svojo ženo. Sedem dni je ležala žena na mertvaškem odru. Med tem pa so se obhajale opravila. Zadnji dan ob petih popoldne so jo žgali. Vse svoje dni se nisem bolj veselil in radoval, kakor pri tej priliki. Kako različne so misli o življenju in smerti! Tukaj mislijo, da se konec težav zemeljskega življenja ne smé končati z žalostjo, ampak z veseljem. Umerlega tako rekoč zavidajo, češ, ker je srečen po smerti. Naša odgoja in šege se zgrozujejo, kadar vidimo moža, prvega pod odrom svoje mertve žene ogenj podkuriti, in potem njegovega sina, ki se s smodko v ustih veselo pri tem smehljá.

Te opravila obhajajo vselej na prostem, blizo budhovskega tempeljna. Kolikor veči je slovesnost, toliko veči je napravljen prostor za gledavce, katerih je mnogokrat silo veliko. Na sredi je postavljen velik oder, zelo tako, kakor po naših katoliških cerkvah, pa ni nič črnega, ampak vse je belo in zlato. Nad odrom je postavljen na štirih stebrih šotor iz tančice; na vse strani pa deržé prehodi, ki so tudi s tako tančico prepreženi. Na vseh straneh migljajo lučice, po stopnicah na odru stojijo svetilnice, ročasti svečniki in razne darila za bonse. Bonsi (tako se zovejo njih verski služabniki) so bosí, v haljah in rumenih pasilnicah. Čepé v vseh štirih kotih šotora ter molijo in prepevajo. Z rake visi širok trak iz zlata in srebra spleten, ki je z merličem v dotiki. Okoli šotora pa je na onih štirih prehodih toliko gledavcev, da vse mergolí. Glediše, igre s senčnimi podobami (senčne igre pri Kitajcih) in druge igre se veraté, vsega v obilnosti, zraven pa je prava sijamska, smešna, godba.

Oder potem odnesó, napravijo majhno germado in položijo nanjo malo leseno rako. Prižgali so ogenj s cveticami, ki so bile izrezane iz lepo dišečega lesa. Gostom so dali zlate perstane v spomin. — Pri tem je pa tudi ples. Okoli petdeset mladih plesavcev (dečkov) v pisani obleki derži na palicah papirnate torbice, iz katerih visijo lepe cvetice. Znotraj so z lučicami razsvitlene, tako da so se vidile naj lepši slike in podobice. Težko pa je to popisovati, se tudi težko misli; treba je, da se vidi, še fotografije tega ne morejo na tanko zaznamovati, ker se barve ne vidijo.

Tako slovesno in s takimi burkami pa sožigajo le merliče bogatinov. Reveži so, kakor povsod, ubožci tudi na tem. Za nje in za hudodelnike je obzidan prostor; vanj pomečejo merliče ter jih prepusté kanjam in jastrebom. Kar ostane kostí, to poberó in skupaj sežgó.

Drobne novice. Iz Berlina pišejo, da verh zneskov v proštevju vojnega ministerstva nemška vlada zahteva še 4 milijone mark za nove stroje (mašine), in ravno toliko za oroževanje. To je tako, kakor bi prusaštvo mislilo na strašno vojsko na življenje in smert. — Ministerska odgovornost: Proštevni greški odbor svetuje, naj se ministerstvo Bulgarisovo zaveže, da poverne 206.000 drahem nepridno potrošenega denara. Naj bi bilo povsod tako, bi plačevalci davkov marsikje ložej dihali. — „Kuryer Poznanski“ pri vsem ugovarjanji terdi, da ob vsi avstro-pruski meji so velike gibanja ruskega vojenstva. — V napitnici o praznovanji sv. Jurja na čast avstrijskega in nemškega cesarja je cesar

Aleksander razodel veselje zarad tesne zveze med tremi cesarji in njihovimi vojenstvi, zveze „vstanovljene od njihovih sprednikov“. Car je s tem očitno zavernil na „sveto zvezo“, vterjeno 26. kim. 1815 med Rusijo, Prusijo in Avstrijo. Cesarji so bili to zvezo takrat storili, ker se jim je potrebao zdelo odvertni zmago rogovilstva, potreba tudi: papežu poverniti njegove pravice. Ako se tudi zdaj doseže kaj tolažljivega za begane narode, je to očitno sad molitve sv. leta. — Na Šmarni dan, 8. t. m., je osem oséb v Parizu stopilo v balon in se v višavo dvignilo, češ, da bodo delali vednostne poskušnje. V višavi 230 metrov, kacih 80 sežnjev, se je balon razpočil in skušnjavci so se stermoglavili na zemljo. Pet jih je bilo ranjenih, trije nepoškodovani. Skrunjenje praznikov se rado nesrečno končá. — V Berlinu je 5. t. m. umerl grof Wendt Eulenburg, odmenjeni ženin edine Bismarkove hčere Marije. — Poročilo od 9. grudna iz Hendaje naznanuje, da Alfonzisti so zapustili Sorauz in Aluzo v okolici Pampelone, kar so dozday obsedali. Ne mara jih je mraz pregoal, ker snega je zdaj take sile, da je vojskovanje ustavljeno od obéh strani. — Časniki carigrjski pišejo, da po Bosni se raznašajo prošnje za podpise, naj se Bosna sklene z Avstrijo. — Ruski naučni minister Tolstoj je zvolil komisijo, ki naj preiskuje, zakaj študije na ruskih univerzah tako hudo propadajo in kako bi se našli pomočki za njih poživljanje. Odgovoriti ima odbor zlasti na prašanja: Zakaj je nad sto učiteljskih sedežev na univerzah praznih? Čemu se ima pripisovati čedalje manje število učencev? S kakošnimi pomočki naj se nasproti dela tako silovitemu „nihilistovskemu“ razširjanju (nekakemu „ničverstvu“) na univerzah?... Odgovor je kratek pa z zanesljivim vspehom. Minister Tolstoj, reci svojemu Caru: Mogočni gospodar, daj po vsem velikem cesarstvu svobodo katoliški Cerkvi in njenim redovom, in porok sem ti, da v kratkem času bode učenikov dovolj, šole se bodo napolnovale in „nihilizem“ bo bežal kakor sneg pred solncem. Tako naj bi odgovorila komisija. — Angleška zbornica, parlament, se snide 8. svečana.

Cret in sad zveste molitve.

Zahvala. Dolgo sem bolehal, skoraj 20 lét sem bila tako slabega želodca, da razun kave nobene jedi ni mogel prebavljati, vse kar sem s težavo povzila, je iz sebe pahnil, veči del koj, v časi čez nekaj časa. Iskala sem pomoči pri raznih zdravnikih, pa je nisem našla; po prijazni roki pa dobim nekoliko vode iz milostnega svetišča v Lurdu na Francoskem, pristopim k bratovšini naše ljube Gospe presv. Serca Jezusovega, opravi letos pred praznikom sv. Jožefa 9dnevnicu in dan po sv. Obhajilu povzijem omenjeno vodo. Od tistega časa se mi je toliko zboljšalo, da sem zmožna razne jedi vživati. V sveto dolžnost si štejem, to razglasiti v čast in zahvalo naši ljubi Gospej Jezusovega Serca. — Visoko hvaljeno in češeno naj bo presveto in čisto Spočetje častitljive Device Matere Marije!

V Sostrem v dan neomadež. Spočetja M. D. 1875.
M. F.

Za očitno uslišanje na prošnjo k naši ljubi Gospej presv. Serca v prehudi bolezni bodi očitno izrečena preserčna zahvala.
G.

Listek za raznoterosti.

Tri šenklaške procesije za sv. leto so dokončane zopet ta teden, katerih se je vdeležilo veliko prebivalstva, s posebno gorečnostjo, in zlasti tudi z viših stanov. Preč. gospod stoljni fajmošter si s pridigami in kakor morejo vse prizadenejo, in ne brez sadu, da bi si vsi milostni čas v zveličanje obrnili.

Katoliška družba je preteklo nedeljo zopet letos obdarovala 60 šolskih otrok s vso novo, čedno in gorko obleko. Dobrota je velika; otroci in njih starši so dolžni moliti za vse dobrotnike, ki so kakor koli k temu lepemu delu pripomogli.

Zastran sv. leta so sv. Oče zapovedali, naj se po sv. Penitencijariji vsem škofom, kateri za svoje škofije prosijo, čas za zadobljenje odpustkov sv. leta pridoljša do Bele nedelje prihodnjega leta.

„Učiteljski Tovariš“, znani šolski list gosp. M. Močnik-a, s mnogotero koristno stvarino in prav dobro vredovan, bode tudi še nadalje izhajal. Vreden je obilne podpore katolicánov in prijatelov šolstva in mladine, kakor smo ga že večkrat priporočali. Veljá na pol leta 1 gl. 50 kr. Založnik in tiskar je g. R. Milic na Starem tergu št. 33.

Baron E. Rožič pl. Rothschtz v št. 11. svojega prav dobro vredovanega lista „Die Krainer Biene“ naznanuje, da se odpove predsedništvu kranjskega čebelarakega društva, in da list „Die Krainer Biene“ z novim letom neha izhajati, ter bode le še „Slovensko čebelo“ nadalje društvo izdajalo. — Za tako izurjenega in umetnega čebelarja, kakor je g. bar. Rožič, je gotovo škoda, da se iz odbora umakne in stopi v versto družih družnikov, in tudi list „Die Krainer Biene“ je koristil naši deželi verh drugzega tudi v tem, da je deleč po svetu naznanoval marljivost naše dežele v čebelarskem oziru, ko drugi gerdi nemški listi našo deželo na tujem gerdiijo. Obžalujemo torej odstop priljudnega gospoda v obeh ozirih, namreč, kar tiče predsedništvo in pa list.

V Gorici so se porotne sodnije zopet pričele 7. tega mesca.

Rim bode prihodnje leto 1876 obhajal peto stoletnico, odkar so se bili papeži iz Avinijona na Francoskem zopet preselili v Rim, ter je bila dokončana babilonska 70letna sužnjost.

Božje plačilo.

Terd, nemilosrčen mož je imel mnogo polja, ki ga je umno obdeloval, globoko oral, bogato gnojil, veliko sejal in imel veliko živine. Pri vsakoletnem preštetju izdatka in dobitka pa je zmerom našel zgubo namesto dobička, ter še semena ni prižél, bili so stroški zgubljeni, živina mnogotero okvarjena, njive in travniki brez moči in rodovitnosti.

Blizo njega pa je imel ubog samotar le malo polja, le eno pretegro kravo, za katero je moral trave celó sam iskati po stermem skalovju in močvirju, ker ni imel travnikov. Vendar je našel bore mož zmerom vsega obilo, ter je še bogatemu sosedu svojemu včasih semena posojal.

Praša ga pa nekda j bogatec: „Povej mi, kako naj polje obdelavam, da bom dobro prideloval?“ In samotar mu odgovori: „Pri svojih njivah in travnikih imej sre-

berno ograjo, pa boš blagoslovljen od Boga“. Na to bogatec odverne: „Tega moje premoženje ne uterpi in jez nečem kakor uni, ki je šivanke sejal, da bi mu železni plot zrasel“. Samotar pa reče: „Ne razumeš me; le nekoliko tolarjev zmenjaj v drobiž, pa ž njimi jutri zopet k meni pridi, pa te bom učil sejati sreberno ograjo“.

Storil je tako bogatec. Drugi dan v jutro dojde k samotarju in najde nekaj sto siromakov okoli svojih njiv kakor v ograjo razpostavljenih, in tem je moral drobiž deliti s prijaznimi besedami. Ti pa so vsi iz serca rekali: „Bog plati! Bog poverni!“ Samotar pa mu je rékel: „Glej, to je sreberna ograja“.

S tem je bil bogati mož čudno ginjen po milosti božji in najpervo se je spolnilo obljubovanje samotarjevo na njegovi naj nerodovitnejši njivi: na njegovem terdem, kamnitem sercu — iz té gole skale je jel izvirati solzni vir kesanja in solze ljubezni so mu rosile lica. Pa tudi njegove polja in travniki so kmalo kazali preobilnega blagoslova. Svojo sreberno ograjo je delal vedno gostejo in bogatejo; v kratkem je bil tako mil in serčen, da je v vsakem siromaku menil viditi našega Gospoda. To ljubezen Božjo je imel kakor sreberno ograjo pri vsem svojem imetju, in angelji, ki so ga našli v takem varstvu, so ga nesli v nebeško žitnico, ko je bil sam požet.

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Jan. Komljanec je prestavljen iz Stare loke v Mengeš; č. g. Juri König iz kočevske Reke v Stari terg pri Ložu. — Umerli so č. gg.: Jožef Zupin, fajm. na Čeručah, 7. t. m. (fara je razpisana), 11. t. m. Fr. Strojín, lokalist v pokoju, v Hotiču, in J. Projič v Orehku. R. I. P.

V Terzaški škofiji: Č. g. Jož. Ceme, kurat v Barkoli, je dobil kuracijo Kontovelsko. — Č. g. Jan. Venciarutti, subsid. v mestni bolnišnici, je postal katehet v mestni viši realki. — Č. g. Ant. Sovinec, vikar Podkrajem, je šel v pokoj; njegov naslednik je č. g. Štef. Jenko, dosedaj duh. pom. v Jelšani. — Škofija ima sedaj samo 11 bogoslovcev v Goriškem semenišu.

V Lavantinski škofiji: Č. gosp. K. Lesjak je postal župnik v Kostrivnici.

Dobrotni darovi.

Za novo napravo bolehnih v Ljubljani: Prejel gosp. Heidrih posebej: Od sv. Trojice pri Mokronogu 25 gl.; od sv. Jurija pod Kumom 12 gl. 19 kr.; iz Želimeljske fare 3 gl.; iz Lesca na Gorenjskem 12 gl.; iz Čateža 7 gl.; č. g. Smolej iz gornjega Tuhinja 5 gl.; č. g. Porenta v Ljubljani 5 gl.; N. N. iz Cerkljanske fare 1 gl. — Prejelo vredništvo: Iz Šentjanža po č. g. fajm. J. D. 14 gl. — Z Verhnike 1 gl. sr.

Za sv. Očeta: Iz neimenovane dobrotne roke 10 gl. — Z Verhnike 4 gl. v sv. s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro.

Za sv. deželo: Iz Šmarjete prejeli zbirke A. L.

Za ubegle Ercegovince in Bošnjake: Iz Šentjanža po gosp. fajm. J. Dolinarji 14 gl. — G. J. Babnik v Soteski 7 gl. — Z Verhnike 1 gl. v sr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. V.: Prepozno za zdaj dôšlo. — G. S. na D.: To bi bilo moč le pozneje, ako je — prelit in bi lepo pél.